

[Aksel Larsen.]

Jeg ved ikke, om det kan lade sig gøre, men jeg har allerede sagt, hvilke betingelser jeg formoder mit parti vil stille.

Jeg anbefaler, at folketinget vedtager den nu foreslåede lempelse.

Iver Poulsen: Jeg finder det noget ejendommeligt, at det udvalg, som har haft regeringsforslaget til lov om ændring i lov om valg til folketinget til behandling, ikke samtidig har behandlet det lovforslag, som vi har fremsat om samme emne, nemlig ændring af spærrereglen, idet vi dog fremsatte vort forslag, før regeringsforslaget fremkom, og det blev behandlet ved første behandling sammen med regeringsforslaget og samme dag henvist til behandling i samme udvalg som dette.

Udvalgsflertallets ændringsforslag under B, nr. 1, viser, at udvalget ikke har ment at kunne tage hensyn til det forslag, som vi har fremsat om ændringer i valglovens spærreregul. Det ændringsforslag, som er stillet i betænkningen, betyder naturligvis en lempelse i forhold til de gældende spærreregler. Som tidligere forlanges, at et parti enten skal have opnået et kredsmandat eller, og nu kommer ændringen, at et parti i to af de tre områder, som valgloven opererer med, skal opnå et antal stemmer, som svarer til det antal stemmer, der i det pågældende område kræves til et kredsmandat. Det er en lempelse, idet man her kun kræver dette antal stemmer i to af områderne og ikke i det tredje. Endelig har man ombyttet 60 000 stemmers spærrereglen, som vi kalder den, med en 2 pct.s spærreregul, så at et parti opnår andel i tillægsmandaterne, hvis det opnår 2 pct. af de afgivne gyldige stemmer. Det vil sige, at hvis vi havde haft den regel ved valget den 15. november 1960, ville et parti, som havde opnået 48 000 stemmer, også dermed have opnået ret til andel i tillægsmandaterne. Men det, der her er sket, er jo først og fremmest kun, at man har erstattet et eller andet tilfældigt tal, nemlig 60 000, med et andet lige så tilfældigt tal, som ikke kan sagligt begrundes. Vi er af den opfattelse, at sådanne tilfældige tal ikke bør findes i en valglov, for de kan nemlig ændres til enhver tid, når dette måtte passe et politisk flertal, til tal af en hvilken som helst størrelsesorden,

og hvis visse partiers, nemlig venstres og det konservative folkepartis, ønsker skulle følges, har jeg et klart indtryk af at disse talstørrelser ville blive ændret i opadgående retning.

Grundlovens § 31 er så klart og utvetydigt affattet, at fortolkningsvanskeligheder overhovedet ikke kan forekomme. Derfor synes jeg, det er højst ejendommeligt, at man ikke ganske kort og klart kan rette sig efter grundlovens krav i § 31, det krav, som vort lovforslag søger at opfylde. Det går nemlig ud på, at et parti opnår andel i tillægsmandaterne, hvis det opnår enten et kredsmandat eller i hele landet så mange stemmer, som kræves gennemsnitligt til et kredsmandat for landet som helhed. Hvis man gennemførte en sådan ændring, var valgloven bragt i overensstemmelse med grundlovens § 31 og opfyldte kravet om ligelig repræsentation af de forskellige anskuelser i vælgerbefolkningen. Det ville betyde ro om valgloven, og det ville betyde noget meget væsentligt, nemlig at valgloven blev bragt i overensstemmelse med grundloven, og dermed ville der også være skabt respekt om valgloven.

Man var enig om, blev der sagt af en af de ærede ordførere, at man skulle have en eller anden form for spærreregul. Dér mener jeg i hvert fald af praktisk erfaring at vide, at den bestemmelse, som går ud på, at et parti skal indsamle 10 000 gyldige underskrifter fra vælgere for at kunne anmelde partiet, er spærreregul nok, for det er ikke enhvers sag at samle 10 000 gyldige underskrifter forud for et valg. Det har vi i hvert fald prøvet nogle gange, så vi kan tale af erfaring. Når det ærede medlem hr. Harald Nielsen siger, at den nuværende spærreregul overhovedet ikke har betydet den mindste hindring for partier, for de er jo kommet i folketinget, er det ikke rigtigt, for det var den nuværende spærreregul, som hindrede de uafhængige i at komme ind i folketinget i 1953 og ligeledes i 1957. Det er der da vist ikke nogen som helst tvivl om.

Det var meget interessant at høre om aftalen mellem venstre, det konservative folkeparti og socialdemokratiet om, at den nuværende spærreregul ikke måtte ændres; det var en gentlemanaftale, blev der sagt. Og nu diskuteres det så, hvor længe en sådan aftale er gyldig. Jeg synes, det må